

Betreft: reactie NVDE op consultatie Wetsvoorstel Voortgang Energietransitie

Geachte heer, mevrouw,

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) is de organisatie waarin partijen die actief zijn op het gebied van duurzame energie in Nederland zijn verenigd. Ze vertegenwoordigt circa 1000 bedrijven, netbeheerders en energiecoöperaties. NVDE maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie in 2050.

NVDE heeft met belangstelling kennisgenomen van de consultatie over het Wetsvoorstel Voortgang Energietransitie en maakt graag gebruik van de gelegenheid om inbreng te leveren op dit wetsvoorstel. Wij verwelkomen dit wetsvoorstel en benadrukken het belang van ruimte voor experimenten en een gelijk speelveld waarbij partijen in de keten vanuit hun eigen specialisme en expertise bijdragen aan de energietransitie. Hieronder geven we enkele algemene opmerkingen, waarna we dieper in zullen gaan op diverse onderwerpen uit deze consultatie.

1. Algemeen

De transitie naar een hernieuwbare energievoorziening behoeft een integrale blik, waarin elektriciteit, gas en warmte samenkomen. Veranderingen in de wereld van elektriciteit en gas hebben invloed op warmte en vice versa. Hierbij kan gedacht worden aan de uitfasering van aardgas voor laagtemperatuuroepassingen. Deze integrale visie ontbreekt nu in de consultatie, waarin immers wordt gefocust op wijzigingen in de Elektriciteits- en Gaswet. NVDE is van mening dat op termijn gestreefd dient te worden naar een integrale wet, waarin ook warmte wordt meegenomen.

De consultatie is nu van start gegaan en sluit 12 mei. Tegelijkertijd organiseert het ministerie de Energiedialoog, die op 1 juli wordt afgerond. NVDE is van mening dat relevante uitkomsten uit de Energiedialoog mee dienen te worden genomen in wetstraject STROOM. Ten slotte is NVDE benieuwd wat de tijdsplanning is voor een verdere modernisering van de Elektriciteits- en Gaswet, zoals oorspronkelijk het streven was van het traject STROOM. Nu worden een aantal zaken geregeld, maar er valt meer te moderniseren. Wanneer kunnen volgende stappen worden verwacht?

2. Experimenten

NVDE is voorstander van de mogelijkheid tot experimenten. Het is nog onbekend hoe het eindplaatje van de energievoorziening eruit komt te zien. De experimenteermogelijkheid uit de wet en de daarbij behorende AMvB bieden de mogelijkheid om te testen wat wel en niet werkt. Tot op heden is het aantal goedgekeurde experimenten echter nog zeer beperkt. De

vraag is daarom of de experimenteer-AMvB echt het gewenste effect heeft. We pleiten daarom voor het naar voren halen van de evaluatie van de experimenteer-AMvB naar 2016, in plaats van 2019.

De Memorie van Toelichting leidt op het punt van experimenten tot verwarring. Er staat namelijk dat het bijvoorbeeld voor netbeheerders mogelijk wordt om deel te nemen aan experimenten. NVDE ziet dit punt graag verduidelijkt zodat alle partijen in de markt mee kunnen doen aan experimenten. Wel is belangrijk dat duidelijk is waaraan experimenten dienen te voldoen.

Experimenten moeten passen bij de gekozen marktordening in Nederland. Ongeacht of het dan gaat om leveranciers, producenten, netbeheerders of netwerkbedrijven, moeten experimenten passen bij ieders rol in de keten.

Nu de grondslag in de wet verruimd wordt, dient ook de experimenteer-AMvB te worden herzien. NVDE geeft u hiervoor alvast een aantal punten mee, teneinde de werking van de AMvB verder te verbeteren:

- Het is belangrijk dat de AMvB ruimte biedt voor koppelingen tussen elektriciteit, gas, warmte, opslag en smart grids.
- Teneinde onzekerheid over een aanvraag te beperken, dient gestreefd te worden naar zo kort mogelijke doorlooptijden binnen de ACM en RVO.
- Een tijdige evaluatie van experimenten leidt tot een snelle implementatie. Een succesvol experiment zou al na twee jaar kunnen worden uitgerold in plaats van vier jaar, zoals nu gehanteerd. Daarbij zouden heldere criteria voor evaluatie moeten worden vastgesteld.
- Een rol voor de prosumpt en onderzoek naar het vergroten van het handelingsperspectief van deze prosumpt helpt de energietransitie vooruit.
- Tevens dient de wetgever en/of toezichthouder volledig duidelijk te maken dat de AMvB ruimte biedt voor kwartierprijzen voor elektriciteit.

3. Positionering netbeheerder en netwerkbedrijf

In de eerste paragraaf merkten wij reeds op dat momenteel de Energiedialoog loopt. In zijn brief van 15 december jl. meldt de minister van Economische Zaken dat de rol van infrastructuurbedrijven wordt geagendeerd in de Energiedialoog (Kamerstukken 34 199, nr. 77). NVDE is van mening dat de uitkomsten van de Energiedialoog meegenomen dienen te worden in de besluitvorming rondom dit onderwerp. Voor de energietransitie is het van belang dat er een heldere rolverdeling in de energiesector bestaat.

4. Investeringsplannen

Het is goed dat de betrokkenheid van de omgeving wordt geborgd in de investeringsplannen van netbeheerders. Het is goed om de plek van de burger zo verder te verankeren. NVDE gaat er hierbij vanuit dat het een open consultatie betreft.

In het voorstel wordt expliciet ruimte gemaakt voor windparken die onder de structuurvisie wind op land vallen. De vraag is nu hoe ook te borgen dat er voldoende ruimte is voor projecten die kleiner zijn, zodanig dat ook zij op tijd aangesloten zijn. In de toekomst zou dit kunnen door netbeheerders, coöperaties en, waar aan de orde, warmtebedrijven vroegtijdig te betrekken bij de te ontwikkelen regionale energieplannen en omgevingsvisies.

5. Gesloten distributiesystemen

Middels het wetsvoorstel wordt er meer ruimte gecreëerd voor gesloten distributiesystemen. Belangrijk daarbij blijft uiteraard de betrouwbaarheid en betaalbaarheid van de netten te borgen. Mogelijkheden om te experimenteren met gesloten distributiesystemen dienen daarom te worden gehandhaafd.

NVDE signaleert verder het risico dat een gesloten distributiesysteem met enkele zeer grote afnemers gevolgen kan hebben voor de dekking van de netkosten. Die kunnen hierdoor in gevaar komen. Uit de consultatie blijkt niet hoe het ministerie deze dekking blijft borgen in de toekomst.

Momenteel zijn huishoudens uitgesloten van de mogelijkheid voor gesloten distributiesystemen. NVDE zou graag zien dat hiervoor ruimte wordt gemaakt.

6. Open data

De uitrol van de slimme meter en de beschikbaarheid van verbruiksdata voor bijvoorbeeld energiebesparing en 'demand response' zijn cruciaal voor de energietransitie. Hoge kwaliteit van meterstanden afkomstig van de slimme meter zijn van groot belang. NVDE roept op tot een transparante en toekomstbestendige omgang met data.

Het voorgestelde artikel 79 van de Elektriciteitswet stelt in het derde lid:

3. Een netbeheerder maakt alle informatie openbaar die bijdraagt aan een doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt, voor zover deze redelijkerwijs te genereren is uit de informatie waarover hij beschikt op basis van de uitvoering van de op grond van deze wet aan hem toegekende taken.

Een netbeheerder mag geen vertrouwelijke gegevens verstrekken tenzij dat behoort tot zijn wettelijke taak. Hij maakt wel alle informatie openbaar die bijdraagt aan een doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt, voor zover dit direct verband houdt met zijn wettelijke taak.

Daarom stelt NVDE het volgende voor: De netbeheerder mag alleen informatie openbaar maken die hij heeft gegenereerd uit data, die hij voor alle marktpartijen verzamelt ("noodzakelijke taken") en die niet privacygevoelig zijn. De netbeheerder mag dus expliciet niet de data gebruiken die hij 'op aanvraag' beschikbaar stelt cf. artikel 26ab, lid 3, 4 en 5 en waarvoor een mandaat van de klant nodig is, tenzij dit voor de uitvoering van zijn wettelijke taken is. De netbeheerder dient de markt hierbij onafhankelijk en non-discriminatoir te bedienen.

De sector zou moeten komen tot een definitie van open data tegen de achtergrond van dit wettelijk kader, mede in overleg met ACM en de Autoriteit Persoonsgegevens.

7. Aansluitplicht gas (netbeheerders)

Een goed voorbeeld van de koppeling tussen warmte en gas betreft de aansluitplicht voor gas. In het originele wetsvoorstel STROOM (artikel 5.3, zie onderstaand) staat opgenomen dat er regels kunnen worden gesteld voor gebieden waar geen systemen voor gas worden aangelegd. Deze afweging wordt uiteraard onder regie van de gemeente ter plaatse gemaakt. Juridische en beleidsmatige harmonisatie tussen dit wetsvoorstel en de Omgevingswet is hierbij van belang.

Eén van de grote opgaven van de komende jaren is om versneld te komen tot de inzet van duurzame warmte-alternatieven, zoals bijvoorbeeld duurzame collectieve warmtevoorziening, technieken voor lage temperatuurverwarming of verzwaring van het elektriciteitsnet. Dat betekent dat de inzet van aardgas in de gebouwde omgeving wordt afgebouwd. NVDE is van mening dat dit artikel 5.3 weer aan het wetsvoorstel dient te worden toegevoegd.

Artikel 5.3

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de aanwijzing van gebieden waar: a. geen systemen worden aangelegd; b. geen distributiesysteem voor gas wordt aangelegd of waar in de plaats van een distributiesysteem voor gas een warmtenet wordt aangelegd. 2. Indien een gebied is aangewezen als een gebied waar geen distributiesysteem voor gas wordt aangelegd, of als gebied waar geen

stelsysteem wordt aangelegd, is een systeembeheerder voor dat gebied vrijgesteld van de verplichtingen, bedoeld in artikel 5.9 en artikel 5.10.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen met betrekking tot daarbij aan te wijzen gebieden regels worden gesteld over de wijze waarop, gelet op het belang van een veilig, betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functionerende energiehuishouding, een afweging wordt gemaakt met betrekking tot de aanleg van systemen voor het transport van elektriciteit, gas of warmte en over de voorwaarden waaronder een systeem verwijderd kan worden.

8. Aansluiting

Het wetsvoorstel spreekt niet meer over de definitie van “aansluiting”. Vraag is nu wanneer een nieuwe definitie van aansluiting wordt verwacht en of het recht op een tweede aansluiting wordt geregeld.

Uiteraard is NVDE graag bereid tot nadere toelichting. Hiertoe kunt u contact opnemen met Alienke Ramaker, via alienkeramaker@nvde.nl of 06 3957 6088.

Hoogachtend,

Olof van der Gaag
Directeur